

ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

กับการรักษาวินัย

โดย นางหทัยรัตน์ ลักษณะจินดา นิติกรชำนาญการพิเศษ สพป.อ่างทอง

สวัสดิ์ศึะ ช่วงเดือนที่ผ่านมา ผู้เขียนมีโอกาสร่วมเสวนากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเด็นเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันโรงเรียน และอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ที่ท้องถิ่นเป็นเจ้าของงบประมาณ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอ่างทอง เป็นเจ้าของโครงการปกคลุมพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการปกคลุมพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริตในพื้นที่จังหวัด จึงขอนำกรณีตัวอย่างความผิดทางวินัยที่เกิดขึ้นกับการดำเนินโครงการทั้งสอง ซึ่งมีทั้งพฤติการณ์อันเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง (ทุจริต) และความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง (ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่ทางราชการกำหนด) ดังนี้

ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๓๖ – สิงหาคม ๒๕๓๗ นายชาละวัน อาจารย์ใหญ่เบิกถอนเงินจำนวน ๙ ครั้ง เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๗,๕๐๐ บาท โดยไม่ปรากฏบันทึกการจ่ายในสมุดเงินสด เงินดังกล่าวนายชาละวันเป็นผู้เบิกถอนและเก็บรักษาเองทั้งหมด ไม่ได้แยกบัญชีเงินฝากกว่าเป็นประเภทใด นายชาละวันชี้แจงว่า ได้นำเงินที่เบิกมาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑. อาหารเสริม(นม) จำนวน ๓,๖๓๙ บาท ๒. อาหารกลางวัน จำนวน ๔,๐๐๐ บาท ใช้เงินไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ โดยเคยให้เงินเจ้าหน้าที่การเงินไปซื้อนมครั้งหนึ่งเป็นเงิน ๕๐๐ บาท นอกนั้นนายชาละวันซื้อเอง อาหารเด็กเล็กได้มอบให้แม่ค้าดำเนินการอยู่ระยะหนึ่ง การบริหารงานไม่เคยตั้งคณะทำงาน และไม่เคยแจ้งให้ครูทราบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน พฤติการณ์เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ **โทษ ไล่ออกจากราชการ**

ครั้งที่ ๒๓/๒๕๔๓ ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ – ๒๕๔๑ นายเวียง ตำแหน่งครูใหญ่ และทำหน้าที่เจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียน ไม่สามารถให้ผู้บังคับบัญชาเข้าตรวจสอบบัญชีงานการเงินของโรงเรียนโดยเฉพาะโครงการอาหารเสริม (นม) ไม่มีเอกสารการจัดซื้อ และเอกสารการตรวจรับนม แต่มีการเบิกเงินจาธนาคารอย่างต่อเนื่องครั้งละประมาณ ๒,๐๐๐ – ๕,๐๐๐ บาท ทางโรงเรียนได้สั่งซื้อนมและรับนมจากผู้ขาย เด็กนักเรียนได้ดื่มนมทุกวัน แต่นายเวียงเมื่อเบิกเงินจากธนาคารมาแล้วกลับไม่นำมาจ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ แต่นำไปหมุนเวียนใช้ส่วนตัว และนำเงินมาชำระแก่เจ้าหน้าที่ภายหลังจนครบ พฤติการณ์เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ **โทษ ไล่ออกจากราชการ**

ครั้งที่ ๒๓/๒๕๓๘ พ.ศ. ๒๕๓๕ โรงเรียนรับเงินบริจาคเพื่อโครงการอาหารกลางวัน จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท โรงเรียนนำไปจัดซื้อเครื่องครัว ๖,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือนำมาจัดอาหารกลางวัน ๔ ครั้งครั้งละ ๑,๐๐๐ บาท ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ และในวันที่ ๑๔ – ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ อีกวันละ ๑,๕๐๐ บาท รวม ๖,๐๐๐ บาท เป็นการกระทำไม่ต่อเนื่อง ทำให้เกิดความสงสัยของชาวบ้านว่ามีพฤติการณ์ไม่โปร่งใส พฤติการณ์เป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ **โทษ ภาคทัณฑ์**

ครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๐ อาจารย์ใหญ่รับเงินจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ รวมเป็นเงิน ๒๔๗,๒๑๘ บาท เก็บเงินทั้งหมดไว้กับตนเองไม่นำฝากธนาคารจนถูกชาวบ้านร้องเรียนจึงนำเงินไปฝากธนาคาร และยังเหลือเงินสดในมือซึ่งเป็นเงินอาหารเสริม (นม) เงินบริหารสุขภาพนักเรียน และเงินอาหารกลางวัน แต่เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในท้องที่ทุรกันดาร เป็นพื้นที่เสี่ยงภัย และมีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ การนำเงินไปฝากธนาคารต้องไปฝากที่อำเภอเมือง ซึ่งอยู่ห่างไกลมาก อาจารย์ใหญ่ได้ประชุมคณะกรรมการและมีมติให้อาจารย์ใหญ่เก็บรักษาเงินไว้ก่อนชั่วคราว จนกว่าจะมีหนังสือตอบข้อหารือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ พฤติการณ์เป็นกรณีไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ **โทษ ตัดเงินเดือน ๕%เป็นเวลา ๓ เดือน**

ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๕ โรงเรียนได้รับงบประมาณเพื่อปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน ปี ๒๕๕๐ เมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว อาจารย์ใหญ่เห็นว่าประตูหน้าต่างของโรงอาหารและห้องเรียนอนุบาลชำรุดต้องเปลี่ยนใหม่ แต่ไม่มีงบประมาณซ่อมแซม จึงปรึกษาผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ เจ้าหน้าที่การเงิน และเจ้าหน้าที่พัสดุ ซึ่งทุกคนเห็นด้วยที่จะขอเงินจากร้านส่งอาหารเสริม (นม) มาก่อนจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท เพื่อเปลี่ยนและซ่อมแซม เมื่อโรงเรียนขอซื้ออาหารเสริม (นม) จึงให้ทางร้านหักเงินออกจากยอดเงินที่ทางโรงเรียนขอจัดซื้อนม และส่งนมในส่วนที่เหลือ ในการตรวจรับนมนี้ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ประธานกรรมการตรวจรับ และกรรมการตรวจรับอีก ๒ คน ได้ลงนามตรวจรับไปก่อนที่ร้านจะนำอาหารเสริม (นม) ไปส่งให้ทางโรงเรียน พฤติการณ์เป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โทษ ตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน (อาจารย์ใหญ่ เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่พัสดุ) ภาคทัณฑ์ (คณะกรรมการตรวจรับทั้ง ๓ ราย)

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๘๔ กำหนดองค์ประกอบความผิดฐานทุจริตซึ่งเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ไว้ดังนี้

๑. ปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
๒. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่น
๓. ได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ (โดยมิชอบด้วยกฎหมาย)
๔. มีเจตนาทุจริต

สำหรับความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๕ ประกอบด้วย

๑. ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
๒. ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ หน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล โดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน
๓. ไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ

จากกรณีตัวอย่างการพิจารณาความผิดทางวินัยทั้ง ๔ กรณีข้างต้น แบ่งเป็นความผิดฐานทุจริต ๒ กรณี และความผิดฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมายอีก ๒ กรณี จะสังเกตได้ว่า หากพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดวินัยนั้นปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีการเบิกถอนและเก็บรักษาเงินไว้กับตนเอง และได้นำเงินไปหมุนใช้ส่วนตัว ผู้กระทำจะมีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หากแต่การเก็บเงินไว้กับตนเองนั้น มีเหตุปัจจัยจำเป็นอื่นที่ไม่อาจนำเงินไปฝากธนาคารตามที่กฎหมายกำหนดได้ หรือเงินสำหรับโครงการอาหารกลางวันนำไปใช้เพื่อการบริหารจัดการด้านอื่นของโรงเรียน โดยมีเอกสารพยานหลักฐานแสดงได้ต่อคณะกรรมการสอบสวน พฤติการณ์จะเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ฐาน ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อย่างไรก็ตาม ดิฉันฝากความห่วงใยถึงผู้บริหารทุกท่าน ให้พึงยึดมั่นในระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติที่ทางราชการกำหนดให้ เพื่อนำพาสถานศึกษาและผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนข้ามพ้นจากการประพฤติดีสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สมบูรณ์ ถูกต้อง และมีความก้าวหน้าในวิถีราชการสืบไป แล้วพบกันใหม่ สวัสดีค่ะ

บรรณานุกรม

กฎหมาย

พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หนังสือ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, รวมกรณีตัวอย่างความผิดทางวินัยของข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๕๖, กรกฎาคม ๒๕๔๗, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, กรุงเทพมหานคร, หน้า